

TALOUELLINEN VARAUTUMINEN

KONSULTTILIIKE
LAINÉ OY

Vesihuolto-osuuskuntakoulutukset 2019
Häiriötilanteisiin varautuminen, 16.1.2019 Uusikaupunki

TALOUDELLINEN VARAUTUMINEN

SISÄLLYSLUETTELO

1. Vesihuolto-osuuskuntien taloudellinen tilanne
2. Miksi taloudellisella tilanteella on merkitystä?
3. Miten parantaa taloudellista tilannetta?
4. Talouden tervehdyttämissuunnitelmat
5. Käytännön ohjeita ja vinkkejä vesihuolto-osuuskunnille
6. Talkootyöt, oma henkilöstö vs ostopalvelut
7. Palveluita vesihuolto-osuuskunnille

1. VESIHUOLTO-OSUUSKUNTIEN TALOUDELLINEN TILANNE

- ✓ Moni vesihuolto-osuuskunta tekee järjestelmällisesti TAPPIOLLISEN tuloksen tilikausi toisensa jälkeen.
- ✓ Tappiollista tulosta usein jopa tavoitellaan, jottei osuuskunnalle tulisi tuloveroa maksettavaksi.
- ✓ Vesihuolto-osuuskuntaa ei usein nähdä kaupallisena toimijana (vrt. ALV-rekisteröinti/vähennykset).
- ✓ Veden katsotaan olevan kuin ”hengitettävää ilmaa”, eikä siitä haluttaisi erikseen maksaa: vesi/jätevesi on yleisesti ottaen halpaa ja osuuskunnat ovat arkoja nostamaan palveluidensa hintaa taloudellisesti kannattavalle tasolle.
- ✓ Huom! Taloudellisesti kannattava taso kattaa KAIKKI kulut, ei ainoastaan ostovettä/jätevettä ja kirjanpitoa palveluita.
- ✓ Oman kokemuksemme mukaan yleisimpänä taloudenpidon kompastuskivenä POISTOT (vrt. oikein laaditun poistosuunnitelman merkitys kirjanpidossa ja käytännössä).

2. MIKSI TALOUDELLISELLA TILANTEELLA ON MERKITYSTÄ?

- ✓ Positiivinen tulos taloudellisesti terveeseen palveluntarjoajan tunnusmerkki (vaikka osuuskunnan tarkoitus olisikin tarjota palveluita vain jäsenilleen, vrt. SOK, OP).
- ✓ Ulkoisen rahoituksen tarve tulevaisuudessa (saneeraukset, verkoston laajennukset)? Miltä tase näyttää?
- ✓ Tavoitteena sulautuminen kotikunnan tai –kaupungin vesihuoltolaitokseen? Kunnilta järjestelmällinen EI talousvaikeuksissa oleville osuuskunnille.
- ✓ Negatiivinen oma pääoma: hallituksen ja toimitusjohtajan HENKILÖKOHTAINEN vahingonkorvausvastuu, mikäli tarvittavaa kaupparekisteri-ilmoitusta ei tehty (Itä-Suomen hovioikeuden ratkaisu 6.7.2016 Dnro S 16/337).
- ✓ Vesihuoltolaki 681/2014, 18§: ”Vesihuollon ja huleveden viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset.” (vrt. poistot).

3. MITEN PARANTAA TALOUDELLISTA TILANNETTA?

1. Osuuskunnan perimät maksut määriteltävä niin, että ne kattavat menot. Huom! KUSTANNUSVASTAAVUUS.
2. Maksut voidaan määritellä ainoastaan TALOUSARVION perusteella. Huom! Kassavirtalaskelma ei anna tarvittavia tietoja. Soveltuva jako käyttö-, perusmaksuihin ja muihin palvelumaksuihin (vrt Kuntaliiton ohje).
3. Ostetulle tukkuvedelle/johdetulle jätevedelle osuuskunnan oma kate.
4. Naapuriosuuskunnan tai oman kunnan vesilaitoksen hintoja ei kannata noudattaa orjallisesti.
5. Menojen/ostopalveluiden kilpailuttaminen ja järkeistäminen: sähköinen laskutus, vesimittareiden etäluenta, vakuutus- ja sähkösopimusten tarkistaminen.
6. Pitkän ajan talouden TERVEHDYTTÄMISSUUNNITELMAN laatiminen täsmällisten toimenpiteiden määrittämiseksi.

4. TALOUDEN TERVEHDYTTÄMISSUUNNITELMAT (1/2)

- A. Osuuskunnalle voidaan laatia esim. 5 vuoden talouden tervehdyttämissuunnitelma.
- B. Selvitetään menneiden vuosien kirjanpidon/tilinpäätöksen ja keskeisten hallinnon asiakirjojen pohjalta tehtävät toimenpiteet: niiden toteuttamisesta päättää hallitus tai osuuskuntakokous.
- C. Talousarvio ja taloussuunnitelma kiinteä osa isompaa suunnitelmaa.
- D. Tavoitteena voi olla nollatulos tai negatiivisen pääoman pienentäminen (positiivinen tulos).
- E. Esimerkkejä yleisimmistä toimenpiteistä:
 - ✓ perittyjen juoksevien maksujen korottaminen kustannuksia vastaavaksi (asteittain, esim. 5 vuoden aikana)
 - ✓ hinnaston laajentaminen käyttö- ja perusmaksujen ulkopuolelle, hinnaston tarkentaminen (V+JV)

4. TALOUDEN TERVEHDYTTÄMISSUUNNITELMAT (2/2)

- ✓ myyntisaatavien tehokas laskutus/perintä ja laskutuskierron järkeistäminen/nopeuttaminen
- ✓ kirjanpidon tarkentaminen (yksityiskohtaiset myynti- ja kulutilit) osuuskunnan tarpeisiin, jaksotukset
- ✓ poistosuunnitelman tarkistus (poistettavan omaisuuden käyttöiät)
- ✓ liittymämaksujen tarkastaminen (erittely hallinnon, rakentamisen maksuiksi), Huom! Säännöt.
- ✓ ylimääräisen maksun määrääminen (korvamerkitty, ALV), Huom! Säännöt.
- ✓ menojen karsiminen/järkeistäminen (esim. pumppaamoiden luovuttaminen asiakkaille = huoltovastuu ja –kulut)

Maksujen noustessa tai muuttuessa osuuskunnan asiakkaiden TIEDOTTAMINEN on ensisijaisen tärkeää.

Maksumuutosten perustelu ja tavoitteet perusteltava ja selvitettävä asiakkaille.

5. KÄYTÄNNÖN OHJEITA JA VINKKEJÄ VESIHUOLTO-OSUUSKUNNILLE

- ✓ Jos osuuskunta on vesihuoltolain mukainen VESIHUOLTOLAITOS (vahvistettu toiminta-alue), vesihuoltolaki menee erityislainsäädäntönä kirjanpitolain edelle: huomioitava esim. osuuskunnan toimintakertomuksen laatimisessa.
- ✓ Edellisten tilikausien tappiot vähennettävissä 10 vuoden ajan (uusien tilikausien voitto ei aiheuttaisi useissa tapauksissa tuloverotusta useiden vuosien ajan, kun vanhat tappiot vähennetään).
- ✓ PRH-julkaisu oman pääoman menettämisestä (hallituksen vastuukysymys!).
- ✓ Pienet osuuskunnat: ALV-huojennus, jos tilikauden liikevaihto alle 30.000 EUR (huojennus lasketaan itse ja haetaan tilikauden viimeisen ALV:n kausi-ilmoituksen yhteydessä).
- ✓ Imagotärppi: toimintakertomukseen maininta siirto- ja palautuskelpoisista liittymämaksuista korjatusta taseesta.

6. TALKOOTYÖT, OMA HENKILÖSTÖ VS OSTOPALVELUT (1/2)

TALKOOTYÖT ja VASTIKKEETON HALLITUSTYÖ kustannuksiltaan edullisin vaihtoehto:

- ✓ Mitkä työt tai tehtävät soveltuvat tehtäväksi talkoovoimin?
- ✓ Hallitusten jäsenten tieto-taito, ammattitausta, koulutus
- ✓ Pienille laitoksille usein välttämättömyys
- ✓ Osuuskunta-aktiivit usein iäkkäitä: löytyykö jatkajia vapaaehtoistoiminnalle?
- ✓ Paikallistuntemus ja sen siirtyminen (dokumentointi?)

6. TALKOOTYÖT, OMA HENKILÖSTÖ VS OSTOPALVELUT (2/2)

OMA PALKATTU HENKILÖSTÖ vähentää talkootöiden ja vastikkeettomien töiden tarvetta:

- ✓ Yleisimmin palkattu henkilö on toimitusjohtaja, joka hoitaa osuuskunnan käytännön asioita ja päivittäistä hallintoa tai koordinoi kokonaisuutta
- ✓ Kokopäivätoiminen toimitusjohtaja tai muu henkilöstö (sihteeri, laskuttaja) yleensä mahdollisia ainoastaan suuremmissa osuuskunnissa
- ✓ Palkattu henkilöstö tuo osuuskunnalle työnantajan velvoitteet

TALKOOTÖIDEN ja OMAN HENKILÖSTÖN lisäksi osa palveluista hankitaan usein OSTOPALVELUINA.

7. PALVELUITA VESIHUOLTO- OSUUSKUNNILLE (1/2)

TALOUSHALLINNON PALVELUT – KAIKKI SAATAVILLA SÄHKÖISESTI

1. Kirjanpito- ja tilinpäätöspalvelut
2. Arvonlisä- ja tuloverotus
3. Palkkojen tai hallituspalkkioiden laskenta
4. Talousarviot, rahoitus/kannattavuuslaskelmat, Talouden tervehdyttämissuunnitelmat
5. Maksuliikenteen hoito
6. Vesilaskutus, myyntireskontran hoitaminen & perintätoimet
7. Ostolaskujen käsittely

7. PALVELUITA VESIHUOLTO- OSUUSKUNNILLE (2/2)

HALLINNOLLISET PALVELUT

1. Asiakaspalvelu vesihuolto-osuuskuntien asiakkaille
2. Liittymäsopimusten hallinta (siirrot, laadinta)
3. Jäsen- ja asiakasrekisterien ylläpito
4. Hallituksen ja osuuskunnan kokousten valmistelu, koollekutsu, pitäminen, pöytäkirjat
5. Osuuskunnan sopimushallinta (vakuutukset, sähkö, puhelin, tukkuvesi...)
6. Rekisteröity osoite ja postinkäsittely
7. Prokura, kaupparekisterijulkaisut, VEETI-raportointi, muu raportointi

KIITOS! KYSYMYKSIÄ? AJATUKSIA?

KONSULTTILIIKE
LAINÉ OY

Vesihuolto-osuuskuntakoulutukset 2019
Häiriötilanteisiin varautuminen, 16.1.2019 Uusikaupunki

TALOUSHALLINNON JA HALLINNON PALVELUT

KONSULTTILIIKE LAINE OY

TASALANAUKIO 7 A 2B, 21200 RAISIO

www.konsulttiliikelaine.fi * [fb/konsulttiliikelaine](https://www.facebook.com/konsulttiliikelaine)

Laura Laine, Toimitusjohtaja
050 4939 350
laura.laine@konsulttiliikelaine.fi

Suvi Lindén, Laskuttaja
040 1987 247
suvi.linden@konsulttiliikelaine.fi

Juulia Laine, Taloushallinnon
assistentti (äitiyslomalla)
040 1207 293
juulia.laine@konsulttiliikelaine.fi

KONSULTTILIIKE
LAINE OY

Vesihuolto-osuuskuntakoulutukset 2019

Häiriötilanteisiin varautuminen, 16.1.2019 Uusikaupunki